

Образац елабората о оправданости извођења новог студијског програма

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ВИСОКОШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ¹	
Назив високошколске установе	Универзитет у Источном Сарајеву
Адреса високошколске установе	Бука Караџића 30, 71126 Лукавица, Источно Сарајево, Република Српска, Босна и Херцеговина
e-mail (имејл високошколске установе)	univerzitet@ues.rs.ba
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	Број: 07.2-9485/07, датум: 25.12.2007. године Број: 07.023-2899/09, датум: 22.06.2009. године
Број и датум рјешења о акредитацији високошколске установе	Број: 01/1.3.66-6/18, датум: 26.03.2019. године
Назив студијског програма који је предмет Елабората	Теологија
Назив факултета на којем је планирано извођење новог студијског програма ²	Православни богословски факултет „Свети Василије Острошки“
Број студијских програма који се изводе на том факултету ³	☐ Први циклус студија – 2 (Православна теологија, Богословско-пастирски смјер)
	☐ Други циклус студија – 2 (Теологија, Међурелигијски студиј и изградња мира)
	☐ Трећи циклус студија – 0
	☐ Интегрисани студиј – 0
Укупан број студијских програма које изводи високошколска установа	☐ Први циклус студија – 56
	☐ Други циклус студија – 53
	☐ Трећи циклус студија – 12
	☐ Интегрисани студиј – 3
Име и презиме лица овлашћеног за заступање високошколске установе	проф. Др Милан Кулић

¹ Подаци о високошколској установи која подноси захтјев за извођење новог студијског програма.

² Наводе само универзитети.

³ Ibid.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ	
Назив студијског програма	Теологија
Ниво студијског програма	☐ Први циклус студија
	☐ Други циклус студија
	☐ Трећи циклус студија
	☐ Интегрисани студиј
Врста студија	☐ Академски
	☐ Струковни
Област образовања или научна/умјетничка област студијског програма ⁴	Филозофија религије, теологија и религиозне студије
Студијски програми из области образовања или научне/умјетничке области новог студијског програма који се изводе на високошколској установи ⁵	Први циклус: Православна теологија, Богословско-пастирски смјер; Други циклус: Теологија, Међурелигијски студиј и изградња мира
Дужина трајања студијског програма	3 године (6 семестара)
Укупан број ECTS бодова који се стичу завршетком студијског програма	180
Начин извођења студијског програма ⁶	Образовање се стиче редовно.
Укупно предвиђено трајање студентске праксе на студијском програму	На трећем циклусу студија Православног богословског факултета, због специфичности студијског програма и теолошке науке, није предвиђена студентска пракса.
Струковно/академско или научно/умјетничко звање које се стиче завршетком студијског програма	Доктор теолошких наука – 480 ECTS
Услови уписа на студијски програм	Докторске студије на Православном богословском факултету Универзитета у Источном Сарајеву може уписати: - Лице које има завршене мастер или магистарске теолошке и религијолошке студије, као и мастер или магистарске студије из сродних хуманистичких наука; - Остварено најмање 300 ECTS бодова; - Најмања просјечна оцјена 8,00.
Претходни студијски програм првог циклуса ⁷	Православна теологија, Богословско-пастирски смјер
Завршни рад	☐ Завршни рад није предвиђен
	☐ Завршни рад – дипломски
	☐ Мастер/магистарски рад
	☐ Докторска дисертација

⁴ У складу са одредбама чл. 22 и 23. Закона о високом образовању Републике Српске, за студијске програме првог и другог циклуса студија наводи се област образовања, а за студијске програме трећег циклуса се наводи научна или умјетничка област.

⁵ Набројати студијске програме из области образовања или научне/умјетничке области новог студијског програма који се већ изводе на високошколској установи.

⁶ У складу са чланом 18. Закона о високом образовању Републике Српске, високо образовање се може стицати редовно или ванредно, а могу се организовати и путем извођења наставе на даљину.

⁷ За студијске програме другог и трећег циклуса треба навести студијски програм(е) првог циклуса који је/су претходно реализован(и) на високошколској установи и на који/које се надовезује нови студијски програм.

Име, презиме и звање руководиоца
студијског програма

Проф. др Дарко Ђого

3. ОПРАВДАНОСТ ОСНИВАЊА НОВОГ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Сврха, циљеви и основни задаци
студијског програма

Од самих почетака високог богословског образовања на просторима данашње Босне и Херцеговине, у оквирима Сарајевске богословије (осн. 1882. године), велика пажња је, поред педагошког рада, посвећивана и наставним и научним активностима у којима су докторске студије увијек биле пројектован али, због трагичних историјских околности, неостварив циљ. Наиме, иако је убједљива већина предавача на Сарајевској богословији имала титулу доктора богословских наука, стечену углавном на Богословском факултету у Черновицама (данашња Украјина, тадашња Хабзбуршка монархија), нису постојале могућности да се докторске студије организују у Сарајеву, па чак ни у Београду. Затварање Сарајевске богословије 1941. године, одузимање њене зграде и обесправљивање Српске Православне Цркве онемогућили су чак и минималан развој богословских наука на подручју ондашње СР БиХ. Ипак, када је 1994. године тадашња Духовна академија Светог Василија Острошког почела са радом, настављајући свијетле традиције Сарајевске богословије, али и хришћанских училишта прије ње, *Основна уредба о Духовној академији Светог Василија Острошког* предвиђала је низом својих чланова (чл. 104–127) организацију докторских студија предболоњског типа. Дакле, од самих почетака рада нашег Факултета (тада још под називом „Духовна академија“), било је омогућено стицање звања доктора богословских наука.

Иако је предболоњски систем писања и одбране докторске дисертације изазивао релативно велико интересовање на нашем Православном богословском факултету, формални али и суштински захтјеви процеса започетог усвајањем Болоњске декларације ставили су пред наш Богословски факултет као императивни задатак концептуализацију и остваривање трећег циклуса студија које ће бити у потпуности сагласан захтјевима поменутог процеса, позитивном праву Републике Српске, академским узусима и правним оквирима усвојеним на Универзитету у Источном Сарајеву, као и сагласне вјековном Предању Цркве и посебно светосавске Српске Православне Цркве.

Основни циљ покретања студија трећег циклуса на Православном богословском факултету у Фочи јесте унапређење богословске науке и црквено-друштвене дјелатности у Републици Српској и окружењу. Православни богословски факултет организује трећи циклус студија, чији су задаци следећи: 1) прецизно усклађивање стратегије образовања на Православном богословском факултету са стратегијом образовања Универзитета у Источном Сарајеву и уопште са стратегијом високог образовања у Републици Српској и Босни и Херцеговини (спровођење Болоњског процеса, подизање нивоа квалитета студија, оспособљавање кадрова за учешће у међународним научно-истраживачким пројектима, итд); 2) оспособљавање кадрова потребних за извођење наставних процеса на првом и другом циклусу студија; 3) оспособљавање кадрова за извођење, презентовање и публикавање истраживања из области богословских наука; 4) оспособљавање кадрова за апликацију стечених богословско-практичних знања у пасторалном, мисионарском и ширем друштвеном и интеррелигијском контексту.

Поред наведених разлога, постоје и додатни разлози за покретање студија трећег циклуса на Православном богословском факултету. Темељни разлог састоји се у томе што овај програм потенцијалним кандидатима (тј. студентима), нуди могућност стицања ширег увида и аналитичко-систематска истраживања најважнијих савремених теорија у богословским наукама. Овако конципиран студијски програм омогућава студентима да у свим одвојеним и самосталним научним гранама, за које је Православни богословски факултет матичан, продубе знања

	<p>из појединачних богословских наука, да се свеобухватније и дубље упознају са најновијим теоријским сазнањима о актуелним богословским темама и проблемима на начин како се то ради унутар глобалне академске заједнице те да се у дијалогу са више стручњака, посебно гостујућих из наше земље и иностранства, упознају са различитим методолошким приступима и правцима у интерпретацији одређеног теолошког питања и предмета.</p>
<p>Усклађеност сврхе студијског програма са циљевима и задацима високошколске установе</p>	<p>Студијски програм трећег циклуса <i>Теологија</i> на Православном богословском факултету прилагођен је циљевима и задацима Универзитета у Источном Сарајеву. У складу са стратешким циљевима Универзитета, Православни богословски факултет организује трећи циклус студија у складу са Болоњским процесом, док ангажовањем у настави истакнутих домаћих и страних стручњака из области теологије и других хуманистичких дисциплина подиже ниво квалитета студија. Интердисциплинаран и компаративно-богословски (као и интеррелигијски) карактер студијског програма оспособљава студенте за активно учешће у разним научно-истраживачким пројектима, како у области теологије тако и у области сродних хуманистичких и друштвених наука. Мобилност студената и наставника омогућена је учешћем Универзитета у ERASMUS програму, као и споразумима о сарадњи Богословског факултета са факултетима у иностранству.</p> <p>У складу са стратегијом развоја научноистраживачког рада Универзитета у Источном Сарајеву, циљ студијског програма <i>Теологија</i> јесте оспособљавање докторанада за писање оригиналних научних радова и њихово објављивање у високоранжираним часописима, чиме би био повећан број научних публикација и изврност резултата научноистраживачког рада у оквиру Универзитета. Такође, докторанди на студијском програму стичу одговарајуће вјештине за руковођење и учешће у разним мађународним научноистраживачким пројектима. Интересовање великог броја кандидата за студије трећег циклуса из области богословских наука (свештеника, вјероучитеља, студената који су завршили други циклус студија теологије и једног броја кандидата из других научних дисциплина) у Републици Српској, а које су до сада могли да похађају само у иностранству, гарантује повећање броја студената на Универзитету и, самим тим, њихов евентуални остатак и рад у Републици Српској. Висок квалитет теолошког образовања на Универзитету у Источном Сарајеву има за циљ и популаризацију науке у друштву оспособљавањем кадрова за учешће на јавним трибинама, форумима и за медијску активност, али и унапређењем традиционалних црквених метода рада у друштву (пасторална и мисионарска дјелатност, проповијед, харитативни рад) којима би био привучен већи број кандидата за високо богословско образовање.</p> <p>У складу са стратегијом развоја студијских програма Универзитета у Источном Сарајеву, која подразумијева покретање нових студијских програма трећег циклуса у областима у којима до сада такви програми нису постојали, Православни богословски факултет организује прве студије трећег циклуса из области теологије на Универзитету и у Републици Српској. С обзиром на велику потребу за образованим кадровима на богословским факултетима Српске Православне Цркве, у њеним богословијама и уопште у њеним епархијама, Православни богословски факултет организовањем студија трећег циклуса одговара на потребе Цркве као примарног „тржишта рада“ које се везује за теолошко образовање. Поред тога, студијски програм је модернизован и, на плану квалификација и исхода, усклађен са савременим стандардима, нарочито са Европским квалификационим оквиром (EQF). Размјена искустава и евалуација процеса студија од стране студената гарантује континуирано унапређење наставног процеса, како унапређењем односа са студентима и активним праћењем њиховог напретка, тако и савременим методима учења који ће одговарати њиховим потребама.</p>

<p>Усклађеност циљева и задатака студијског програма са потребама друштва и тржишта рада</p>	<p>С обзиром на то да је Православни богословски факултет у специфичном односу са Српском Православном Црквом, не можемо говорити о „тржишту рада“ у уобичајеном смислу те ријечи. Међутим, поред те специфичности можемо говорити о потребама друштва и потребама Српске Православне Цркве. Циљеви и задаци студијског програма су усклађени са поменутим потребама и трећи циклус је усмјерен научно-истраживачком раду који ће у одређеној мјери надомјестити недостатке и унаприједити постојеће стање у друштву и Српској Православној Цркви као највећем послодавцу дипломираних и мастер студената Православног богословског факултета, као и будућих доктора теологије (рад на етосу друштва, на помоћи учвршћивања културног идентитета, осмишљавања племенитих циљева живота, али и свакодневной дјелатности Цркве, како на пастирском тако и на образовном пољу).</p>
<p>Анализа потреба тржишта рада</p>	<p>Након обављених састанака са Митрополитом дабробосанским Господином Г. Хризостомом, чланом Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве за вођење просветних послова и предсједнику Катихетског одбора епархија Српске Православне Цркве у Републици Српској и Федерацији Босне и Херцеговине, као и са оцем Љубомиром Пријовићем, вршиоцем дужности ректора Богословије „Свети Петар Дабробосански“ Српске Православне Цркве у Фочи, дошло се до закључка да би отварање трећег циклуса академских студија на Православном богословском факултету „Свети Василије Острошки“ Универзитета у Источном Сарајеву користило потребама парохијских свештеника, вјероучитеља и раду Богословије.</p>
<p>Могућност запошљавања дипломираних студената (навести списак потенцијалних послодаваца)</p>	<p>Све епархије Српске Православне Цркве (46) Све богословије Српске Православне Цркве (8) Факултети и академије Српске Православне Цркве (4) Међурелигијске институције у Босни и Херцеговини и окружењу</p>
<p>Планирани број уписаних студената на студијском програму</p>	<p>15 редовних самофинансирајућих студената, домаћих и страних. Због специфичности односа Православног богословског факултета и Српске Православне Цркве (СПЦ) не можемо да одредимо прецизне квоте за домаће и за стране студенте јер СПЦ има епархије готово по цијелом свијету и, према процјенама, потребама и благословима епископа, кандидати ће бити распоређивани код нас и то ће варирати из године у годину.</p>
<p>Исходи учења на нивоу студијског програма</p>	<p>Исходи учења трећег циклуса студија <i>Теологија</i> су следећи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Систематско разумијевање конкретних области теологије, као и овладавање специфичним истраживачким методима у области теологије и сродних хуманистичких наука; - Примјена стечених знања и вјештина у самосталном научно-истраживачком раду, у сврху доприношења развоју теолошке науке; - Способност за критичко мишљење, анализу, синтезу и процјену у истраживању нових проблема из оквира теологије и комплементарних научних дисциплина; - Способност за формулисање, презентовање и публиковање резултата самосталног научно-истраживачког рада у форми научних књига, монографија или чланака у научним зборницима и часописима, референтним на националном и међународном нивоу, као и на јавним трибинама, скуповима, медијима, итд; - Способност промовисања и преношења стручних знања колегама, широј академској заједници, црквеној заједници и друштву уопште; - Способност промовисања друштвеног и културног напретка у академском, стручном и црквеном окружењу; - Способност ширења, праћења и развоја научних и стручних достигнућа у области теологије и препознавање потребе и могућности да се та достигнућа продубе, прошире и примијене у окружењу; - Способност интегрисања знања, рјешавања сложених

	<p>проблема и расуђивања на основу доступних информација о друштвеној и етичкој одговорности за примјену знања.</p>
<p>Мишљење послодаваца у вези са дефинисаним исходима учења</p>	<p>На састанцима са Митрополитом дабробосанским Хризостомом и вршиоцем дужности ректора Богословије „Свети Петар Дабробосански“ оцем Љубомиром Пријовићем, оцијењено је да исходи учења студијског програма одговарају потребама Цркве и ширег друштва: у жељи да има што образованије кадрове, Цркви су потребни теолози који систематски познају специфичне теолошке области и који се њима могу бавити на високом научном нивоу, који их могу примјенити у пракси, формулисати у теолошким научним студијама и пренијети јавности у школама, на семинарима, скуповима и у медијима, као и да својим знањима и вјештинама допринесу развоју Цркве и друштва.</p>
<p>Усклађеност са Мрежом високошколских установа у Републици Српској</p>	<p>С обзиром на то да је у Мрежи високошколских установа у Републици Српској наведено да су студије трећег циклуса приоритет, као и с обзиром на то да су студијски програми Православног богословског факултета једини из области теологије у Републици Српској, може се рећи да је предвиђени студијски програм усклађен са Мрежом високошколских установа у Републици Српској.</p>
<p>Усклађеност са Стратегијом развоја образовања Републике Српске и другим стратешким документима Републике Српске</p>	<p>Трећи циклус академских студија <i>Теологија</i> у складу је са Стратегијом развоја образовања Републике Српске и са другим стратешким документима јер доприноси одрживом развоју квалитетног високог образовања које је научноистраживачки оријентисано и усклађено са потребама друштвеног и културног развоја Републике Српске, а што је најбоље видљиво кроз наведене исходе овог студијског програма. Трећи циклус академских студија на Православном богословском факултету омогућиће образовање сопственог кадра, што ће га учинити независнијим, али, у исто вријеме, кроз мобилност студентског и академског особља спријечити се могућност изолације. Доктори теологије биће оспособљени за самостални научноистраживачки рад, запослени при Цркви или при другим институцијама (иако то закони не траже, нови доктори теологије ће бити запошљавани и на мјестима вероучитеља у основним и средњим школама, богословијама, итд.), што ће допринијети ублажавању драстичне разлике запослених истраживача на високошколским установама, с једне стране, и у свим другим институцијама, с друге стране, а то ће даље допринијети приближавању просјека из Европске уније. На све ово треба додати и то да Република Српска, гледајући према просјеку Европске уније, има изразито мали број докторанада на милион становника. С обзиром на то да је према стратегијама развоја Републике Српске предвиђено да се ради на побољшању ове статистике, оснивање студијског програма трећег циклуса академских студија допринијеће задатим циљевима стратегије.</p>
<p>Очекивана корист по друштвену заједницу</p>	<p>Студијски програм осмишљен је с циљем да нови доктори теолошких наука, захваљујући стеченим знањима и вјештинама, доприносе унапређивању друштвеног етоса, учвршћивању вјерског и културног идентитета, побољшању међуљудских односа, повећању степена емпатије у друштву и међу појединцима, итд. У оквиру Српске Православне Цркве и њених институција, нови доктори теолошких наука даће допринос развоју богословља (како у црквено-практичном тако и научном смислу) и унаприједиће епархијску и парохијску харитативну, као и уопште пасторалну дјелатност у друштву.</p>

Анализа компатибилности студијског програма с програмима других високошколских установа у Републици Српској и/или замљама потписницама Болоњске декларације

НАПОМЕНА: Треба имати у виду специфичност Првославног богословског факултета „Свети Василије Острошки“, тј. да у Републици Српској, као и у остатку Босне и Херцеговине, не постоји студијски програм трећег циклуса академских студија који се бави православном хришћанском теологијом. Једини студијски програм трећег циклуса који се бави овом тематиком, тј. православном хришћанском теологијом, а који постоји у земљама из окружења, јесте студијски програм докторских академских студија на Православном богословском факултету Универзитета у Београду (ПБФ УБ). У складу са студијским програмом овог факултета, израђен је и наш студијски програм, а један број професора који је тамо запослен и који предаје на докторским академским студијама ангажован је и овдје. С обзиром на то да је оснивач нашег Православног богословског факултета „Свети Василије Острошки“ Српска Православна Црква, од нас се очекује да се ускладимо са ПБФ УБ гдје год то није противно законима Републике Српске и Босне и Херцеговине.

1) *Православни богословски факултет Универзитета у Београду*

Као основу за прављење анализе компатибилности коришћен је Правилник о докторским студијама ПБФ УБ (<https://bfspc.bg.ac.rs/wp-content/uploads/documents/akta/Pravilnik-o-doktorskim-studijama-2017.pdf>) са планираним програмом за трећи циклус академских студија ПБФ УИС, који подносимо за акредитацију. Оно што може да се увиди и простим поређењем као подударност су следеће тачке:

-За упис на оба програма потребно је да лице има завршене мастер студије из области теологије, са најмање 300 ECTS бодова и најмањом просјечном оцјеном 8, или завршене магистарске студије из теологије, док оно лице које нема завршене поменуте нивое студија из области теологије може да упише трећи циклус уз полагање разлике предмета (диференцијалних испита).

-При упису, рангирање кандидата се врши на основу просјека, броја објављених радова и интервјуа комисије за упис.

-Докторске студије трају три године. Максимално трајање студирања је шест година (додатна продужења се услађују према државним законима, статутима и правилницима налдежног универзитета и факултета).

-Докторске студије се састоје од предавања, консултација, израде самосталних радова, испита и израде докторске дисертације.

-Током прва три семестра, студенти похађају наставу из изборних предмета који се бирају у договору са ментором (сваки предмет носи 15 ECTS бодова). Ментора одређује Наставно-научно вијеће на молбу студента. Посљедња три семестра су намијењена самосталном истраживачком раду и изради докторске дисертације.

-Након положених свих испита, кандидат предлаже коначну тему докторске дисертације и ментора, а на Наставно-научном вијећу потврђује се ментор који ће радити са студентом, помагати му и контролисати писање дисертације. Наставно-научно вијеће одређује трочлану комисију која ће провјерити и оцијенити научну заснованост теме, а оцјену Комисија подноси Наставно-научном вијећу које доноси коначну одлуку.

-На крају 6. семестра, кандидат брани дисертацију пред трочланом комисијом. Одбране су јавне. Ментор не улази у састав комисије.

-Дисертација мора бити резултат истраживања која доприносе новим сазнањима унутар истраживачке области (да илуструје стање науке у тој области, садржи теолошки релевантне закључке и наводи актуелну библиографију из дате области).

-Дисертација мора да буде најмање 30 дана на увиду јавности прије доношења одлуке о њеној одбрани.

Поред сличности структуре и организације трећег циклуса ПБФ УИС и докторских академских студија ПБФ УБ, на трећем циклусу студија оба факултета заступљене су исте области теологије и постоји знатна сличност између предмета који се предају на ове двије институције, а неке од предмета предају и исти професори на оба факултета. Очигледна је

сличност, нпр. у предметима: „Телтургика“ (присутан на оба факултета), „Православно богословље и политика“ (присутан на оба факултета), „Феномен верског фундаментализма“ (присутан на оба факултета), док се бројни други предмети увелико тематски поклапају, нпр. „Савремена еклисиологија у екуменском контексту“ на ПБФ УБ и „Православна еклисиологија и екуменизам“ на ПБФ УИС.

Предвиђени исходи учења и компетенције студената нашег трећег циклуса студија умногоме одговарају општим и специфичним способностима (компетенцијама) свршених студената трећег циклуса на ПБФ УБ (<https://bfspc.bg.ac.rs/studije/doktorske-studije/>).

Размјена искустава и кадрова, као и жива научна сарадња између два теолошка факултета Српске Православне Цркве који испуњавају исте образовне потребе Цркве и друштва, гарантују компатибилност докторских студија на оба факултета.

Сходно наведеним сличностима, на оба факултета студенти имају излазни профил који је у суштини исти: доктор теологије на ПБФ УБ и доктор теолошких наука – 480 ECTS на ПБФ УИС.

2) Православни богословски факултет „Андреј Шагуна“ Универзитета у Сибиу

Друга компатибилност нашег трећег циклуса јесте са Православним богословским факултетом „Андреј Шагуна“ у оквиру Универзитета у Сибиу (Сибиу), Румунија (<https://doctorate.ulbsibiu.ro/ro/>). Подударност се огледа у следећим аспектима:

-Докторске студије трају 3 године и уписују се након завршених мастер студија.

-Након окончаних докторских студија кандидати добијају титулу „доктор теологије“, која је у суштини иста као и доктор теолошких наука – 480 ECTS.

-Студије су структурисане тако да се на почетку студија полажу испити општијег карактера, а друга и трећа година су усмерене истраживањима и писањима докторске дисертације. По питању предмета који се предају на овој установи, и ту постоји компатибилност, с тим што су на ПБФ „Андреј Шагуна“ наставни предмети формулисани тако да покривају шире области, док је на ПБФ УИС планирано да буду унеколико конкретнији. На примјер, на ПБФ „Андреј Шагуна“, предмет се зове Литургика (Liturgica), док ће у нашем програму исти предмет бити подијељен на конкретније области, нпр. „Литургијско вријеме и простор“, „Савремено светотајинско богословље“, „Литургијски и светотајински симболизам“, итд. Ово се односи и на друге предмете, а једина разлика у којој, из очигледних разлога, нема поклапања јесте област националних историја: на ПБФ УИС постоји Историја Српске Цркве, док на ПБФ „Андреј Пагуна“ постоји Историја Румунске Цркве.

3) Католички богословни факултет Свеучилишта у Загребу

Трећу компатибилност наводимо са Католичким богословним факултетом Свеучилишта у Загребу (<https://www.kbf.unizg.hr/studiji/poslijediplomsk-studiji/>). Иако није ријеч о установи на којој се *искључиво* изучава православна теологија, она је ту ипак присутна, а ријеч је о хришћанској теологији и институцији која је потписник Болоњске декларације, на којој су ангажовани поједини професори са Православног богословског факултета Универзитета у Београду.

Оно у чему се огледа компатибилност јесте то што докторске студије, као и наш трећи циклус, трају три године, тј. шест семестара, и ријеч је о студијском програму на ком се остварује 180 ECTS бодова. Услов за упис јесте да кандидат има завршене одговарајуће мастер или магистарске студије. Као и код нас, и на КБФ СЗ први дио студија сконцентрисан је на конкретне предмете који су у вези са облашћу коју је студент изабрао за своје докторско истраживање, а последња 3 семестра су посвећена научно-истраживачком раду у вези са самом дисертацијом и њеном писању. Оно у чему се такође огледа компатибилност јесу компетенције које стичу студенти докторских студија, тј. трећег циклуса, као што су: успешан и одговоран научни рад у складу с највишим стручним стандардима у подручју хуманистичких наука на пољу теолошких истраживања, самосталан научни и наставни рад на некој од научно-

	<p>наставних и научних институција, самостално вођење научних пројеката, самостално објављивање научних радова, комуникација и евалуација постигнутих резултата истраживања у пољу теологије, примена усвојених генеричких вештина, итд.</p> <p>Предмети су унеколико другачије формулисани, слично као и на ПФ „Андреј Шагуна“, али паралеле су лако уочљиве. На примјер, предмет „Актуални нагласци у појединим сакраментима“ на КБФ СЗ и наши предмети „Савремено светотајинско богословље“ и „Савремени токови литургијског богословља“ односе се на исту теолошку област. Затим, „Биоетички изазови биокибернетике, неурознаниности и трансуманизма“ и „Теологија и биоетика у интердисциплинарном дијалогу“ слични су са нашим предметом под називом „Хришћанска биоетика“. Паралела може да се види и у предметима „Католичко поимање јединства и заједништва у Цркви“ и „Православна теологија и јединство Цркве“ на КБФ СЗ, који одговарају нашим предметима „Примат и саборност“ и „Примат у савременом екуменском контексту“.</p>
<p>Остале информације од значаја за извођење студијског програма</p>	<p>Студијски програм трећег циклуса <i>Теологија</i> специфичан је утолико што је његов задатак да, поред потреба академске и друштвене заједнице, одговори и на потребе Српске Православне Цркве која је један од оснивача Православног богословског факултета. Српска Православна Црква оснива своје школе ради образовања сопствених кадрова и њиховог оспособљавања за адекватан пасторални рад, духовно руковођење, чување моралног интегритета друштва и појединца, његовање српске традиционалне културе, итд. Поред тога, у духу светосавске традиције, којој припада и Православни богословски факултет, црквени и школски живот увијек су били блиско повезани и богословско образовање никада се није сматрало нужно одвојеним од свјетовног образовања. Због тога је организовање трећег циклуса студија на Православном богословском факултету одлична прилика за сусрет, сажимање и унапређење традиционалног православног образовања и савремених академских тековина. Оснивањем трећег циклуса студија из области теологије у Републици Српској остварују се и вјековне потребе српског народа и српске црквено-просвјетне заједнице у Босни и Херцеговини за заокруженим високим теолошким образовањем у нашој земљи.</p>

4. НАСТАВНИ ПЛАН СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Предвиђен број часова за поједине предмете, статус предмета, њихов распоред по годинама и број ECTS бодова (*Табела 1 – Наставни план студијског програма*)⁸

Табела 1: НАСТАВНИ ПЛАН СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

<i>Назив студијског програма</i>	Теологија
---	-----------

⁸ Потребно је Табелу 1 попунити за сваки семестар у склопу предвиђеног трајања студијског програма. Часови се исказују на седмичном нивоу.

Семестар		Први						
Ред. број	Назив предмета	Обавезан или изборни предмет	Број часова предавања	Број часова вјежби	Број часова лаб. вјежби	Број часова стручне праксе	Укупан број часова за предмет	Број ECTS за предмет
1.	Литургијско време и простор	И	2	0	0	0	2	15
2.	Савремено светотајинско богословље	И	2	0	0	0	2	15
3.	Мисија Цркве у савременом добу	И	2	0	0	0	2	15
4.	Феномен верског фундаментализма	И	2	0	0	0	2	15
5.	Религије старог века	И	2	0	0	0	2	15
6.	Историја догмата од апостолских времена до данас	И	2	0	0	0	2	15
7.	Црквена педагогија	И	2	0	0	0	2	15
8.	Ауторитет Старог завјета	И	2	0	0	0	2	15
9.	Правнополитички систем у краљевини СХС – Југославија и однос према СПЦ	И	2	0	0	0	2	15
10.	Упоредна историја богословља словенских народа од 1439. до 1687.	И	2	0	0	0	2	15
11.	Однос Цркве и државе у РOMEЈСКОМ царству	И	2	0	0	0	2	15
12.	Богословље аутокефалије и политика	И	2	0	0	0	2	15
13.	Српска средњовјековна палеографија	И	2	0	0	0	2	15
14.	Историја српског богословског образовања у 19. и 20. веку	И	2	0	0	0	2	15
15.	Примат и саборност	И	2	0	0	0	2	15
16.	Философска херменеутика	И	2	0	0	0	2	15
Укупан број часова седмично								4
Укупан број ECTS за семестар								30
Семестар		Други						
Ред. број	Назив предмета	Обавезан или изборни предмет	Број часова предавања	Број часова вјежби	Број часова лаб. вјежби	Број часова стручне праксе	Укупан број часова за предмет	Број ECTS за предмет
1.	Теологија инкултурације и православно мисионарски методи	И	2	0	0	0	2	15
2.	Апокрифна Еванђеља раног хришћанства	И	2	0	0	0	2	15
3.	Литургијски и светотајински символизам	И	2	0	0	0	2	15
4.	Ислам и исламска култура	И	2	0	0	0	2	15
5.	Православна еклисиологија и екуменизам	И	2	0	0	0	2	15

6.	Православна аскетска педагогија	И	2	0	0	0	2	15
7.	Теме из сирске културе од I до IX века	И	2	0	0	0	2	15
8.	Старозавјетни апокрифи	И	2	0	0	0	2	15
9.	Правнополитички систем у ФНРЈ – СФРЈ и однос према СПЦ	И	2	0	0	0	2	15
10.	Односи Православне и Римокатоличке цркве у Босни и Херцеговини у 20. вијеку	И	2	0	0	0	2	15
11.	Античка књижевност и хришћанска рецепција	И	2	0	0	0	2	15
12.	Светогорске теме	И	2	0	0	0	2	15
13.	Историја српског књижевног језика – од Светога Саве до Светог Николаја Српског	И	2	0	0	0	2	15
14.	Лексика и лексичка семантика у црквенословенском језику и дјелима сакралног карактера код Срба	И	2	0	0	0	2	15
Укупан број часова седмично								4
Укупан број ECTS за семестар								30
Семестар			Трећи					
Ред. број	Назив предмета	Обавезан или изборни предмет	Број часова предавања	Број часова вјежби	Број часова лаб. вјежби	Број часова стручне праксе	Укупан број часова за предмет	Број ECTS за предмет
1.	Телтургика	И	2	0	0	0	2	15
2.	Савремени токови литургијског богословља	И	2	0	0	0	2	15
3.	Проблем новог атеизма	И	2	0	0	0	2	15
4.	Православно и римокатоличко социјално учење	И	2	0	0	0	2	15
5.	Оријентална култура на јужнословенском простору	И	2	0	0	0	2	15
6.	Хришћанска биоетика	И	2	0	0	0	2	15
7.	Светоотачка педагогија	И	2	0	0	0	2	15
8.	Увод у Псалтир и егзегеза изабраних псалама	И	2	0	0	0	2	15
9.	СПЦ у дијаспори	И	2	0	0	0	2	15
10.	Мешовити брак у правним традицијама Православне и Римокатоличке цркве	И	2	0	0	0	2	15
11.	Српско отачаствено богословље: дијахронија и савременост (увод у богословље у српским земљама)	И	2	0	0	0	2	15
12.	Теократско уређење Свете Горе Атонске	И	2	0	0	0	2	15
13.	Поетика византијске књижевности	И	2	0	0	0	2	15
14.	Православно богословље и политика	И	2	0	0	0	2	15
15.	Сирски списи од IV до половине VII века	И	2	0	0	0	2	15

16.	Српска црквеноисторијска истраживања у 19. и 20. веку	И	2	0	0	0	2	15
17.	Ортодоксија и ортопраксија у Законоправили Светог Саве (лингвокултуролошки аспекти)	И	2	0	0	0	2	15
18.	Примат у савременом екуменском контексту	И	2	0	0	0	2	15
19.	Левинасова етичка критика онто-тео-логије	И	2	0	0	0	2	15
Укупан број часова седмично								4
Укупан број ECTS за семестар								30
Семестар			Четврти					
Ред. број	Назив предмета	Обавезан или изборни предмет	Број часова предавања	Број часова вјежби	Број часова лаб. вјежби	Број часова стручне праксе	Укупан број часова за предмет	Број ECTS за предмет
1.	Одбрана наслова дисертације	О	0	0	0	0	0	30
Укупан број часова седмично								0
Укупан број ECTS за семестар								30
Семестар			Пети					
Ред. број	Назив предмета	Обавезан или изборни предмет	Број часова предавања	Број часова вјежби	Број часова лаб. вјежби	Број часова стручне праксе	Укупан број часова за предмет	Број ECTS за предмет
1.	Самостални истраживачки рад	О	0	0	0	0	0	30
Укупан број часова седмично								0
Укупан број ECTS за семестар								30
Семестар			Шести					
Ред. број	Назив предмета	Обавезан или изборни предмет	Број часова предавања	Број часова вјежби	Број часова лаб. вјежби	Број часова стручне праксе	Укупан број часова за предмет	Број ECTS за предмет
1.	Одбрана докторске тезе	О	0	0	0	0	0	30
Укупан број часова седмично								0
Укупан број ECTS за семестар								30

1. ПЛАНИРАНИ БРОЈ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА	
Укупан број наставника планиран за извођење наставе на студијском програму	20
Број наставника који имају закључен уговор о раду са пуним радним временом на високошколској установи, а који су планирани за извођење наставе на студијском програму	12 (11 са Православног богословског факултета УИС, 1 са Филозофског факултета УИС)
Број наставника који имају закључен уговор о раду са непуним радним временом на високошколској установи и број наставника који имају закључен уговор о допунском раду и уговор о ангажовању, а који су планирани за извођење наставе на новом студијском програму	0 (са непуним радним временом)
	8 (уговор о ангажовању)
Укупан број сарадника планиран за извођење наставе на студијском програму	0
Број сарадника који имају закључен уговор о раду са пуним радним временом на високошколској установи, а који су планирани за извођење наставе на студијском програму	0
Број сарадника који имају закључен уговор о раду са непуним радним временом на високошколској установи и број сарадника који имају закључен уговор о допунском раду и уговор о ангажовању, а који су планирани за извођење наставе на новом студијском програму	0
	0
Укупан број наставника запослених са пуним радним временом на високошколској установи	12
Укупан број сарадника запослених са пуним радним временом на високошколској установи	0

2. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА	
Обезбијеђена финансијска средства за	☐ За укупан период трајања студија

извођење студијског програм	(планирано је да студијски програм буде самоодржив и да се финансира на основу школарина)
	☐ За прве двије године студија
	☐ За прву годину студија
Доказ о обезбијеђености финансијских средстава за јавне високошколске установе	☐ Средства обезбијеђена у буџету Републике ⁹
	☐ Средства обезбијеђена из других извора ¹⁰ (из власиттих прихода, од уплаћених школарина студената трећег циклуса студија)
Обезбијеђена банкарска гаранција ¹¹	☐ Да
	☐ Не
Назив високошколске установе са којом је закључен споразум о обезбјеђењу завршетка студија за студенте у случају престанка рада високошколске установе или извођења студијског програма ¹²	

⁹ Навести доказе: мишљење надлежног министарства и одлуке надлежних органа високошколске установе.

¹⁰ Навести који су то извори.

¹¹ Односи се на приватне високошколске установе, у складу са чланом 35. став 4. Закона о високом образовању Републике Српске.

¹² Ibid.